

WUS AUSTRIA PODGORICA OFFICE MEDIA REPORT 2005-2006

- 16.11.2005** Dnevne novine "Vijesti", Na Univerzitetu Crne Gore u toku prva faza realizacije projekta elektronskog učenja, "Polaganje kolokvijuma i dalje po starom"
English translation: Daily Newspaper "Vijesti" – "The first phase of e-learning project is currently implemented at the University of Montenegro", "Colloquia exams still according to old system rules"
- 16.06.2005** Dnevni list "Pobjeda"- "Znanje ujedinjuje Evropu"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" - "Knowledge unites Europe"
- Dnevni list "Dan"- "Studenti uče po programima starim 40 godina"
English translation: Daily Newspaper "Dan" - "Students study according to 40 year- old curricula "
- Dnevne novine "Vijesti" - Univerzitet Crne Gore vodeći u okruženju u primjeni Bolonjske deklaracije, "Novim znanjem brže do posla"
English translation: Daily Newspaper "Vijesti" – "University of Montenegro is a leader in applying the Bologna process in the region", "New knowledge leads to faster employment "
- 21.04.2005** Dnevni list "Pobjeda" - Kandidat za rektora Univerziteta Crne Gore, prof. dr Ljubiša Stanković predstavio program razvoja do 2008. godine, "Međunarodna saradnja u vrhu prioriteta"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" - Dr Ljubisa Stankovic, a candidate for the Rector of the University of Montenegro presented development programme until 2008", "International cooperation as a top priority"
- 16.06.2005** Dnevni list "Pobjeda" – U Budvi počeo međunarodni seminar posvećen reformi univerziteta u Srbiji i Crnoj Gori, "Znanje ujedinjuje Evropu"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" - International seminar on the reform of the universities in Serbia and Montenegro "Knowledge unites Europe" started in Budva
- 31.12.2005** Dnevni list "Pobjeda", Stubovi društva: Univerzitet – Značajna karika u lancu Evropskih integracija, "Crna Gora prednjači u reformi visokog obrazovanja u regionu"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" – Pillars of society: University as a significant link in European integrations process, "Montenegro leads the way in the reform of higher education in the region"

- 20.07.2006** Dnevni list "Pobjeda", Vlada Austrije finansiraće nabavku računarske opreme za studente Univerziteta Crne Gore, "Internet centri u gradovima u kojima postoje fakulteti"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" - The Government of Austria will finance IT equipment purchase for students of the University of Montenegro, "Internet Centres in towns which have faculties"
- 09.11.2006** Dnevni list "Pobjeda", Univerzitet Crne Gore ima dobru tehnološku osnovu da organizuje elektronsku nastavu i učenje na daljinu, "Profesori još uvijek radije putuju"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" - University of Montenegro has solid technical basis for organising e-learning and distance learning, "Professors are still more eager to travel"
- 15.11.2006** Dnevni list "Pobjeda", Na Univerzitetu Crne Gore održano eksperimentalno predavanje na daljinu "Elektronska nastava za studente Ekonomskog fakulteta u Bijelom Polju"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" - Experimental distance teaching held at the University of Montenegro, "E-teaching for students at the Faculty of Economics in Bijelo Polje"
- 21.11.2006** Dnevni list "Pobjeda", Ekonomski fakultet počeo sa predavanjima na daljinu "Elektronska nastava za studente u Bijelom Polju"
English translation: Daily Newspaper "Pobjeda" - Faculty of Economics started with distance learning "E- teaching for students in Bijelo Polje"

POBJEDA - Subota, 29. jul 2006. godine

VLADA AUSTRIJE FINANSIRAĆE NABAVKU RAČUNARSKE OPREME ZA STUDENTE UNIVERZITETA CRNE GORE

Internet centri u gradovima u kojima postoje fakulteti

Crnogorski ministar prosvjete i nauke, predstavnik ambasade Austrije i prorektor za međunarodnu saradnju Univerziteta potpisali Sporazum koji omogućava realizaciju projekta kojeg Austrijanci finansiraju sa 105 hiljada eura

Podgorica, 28. jula – Vlada Austrije finansiraće sa 105 hiljada eura nabavku računarske opreme i otvaranje internet centara za potrebe studenata Univerziteta Crne Gore. Projekat će biti realizovan od septembra ove do januara naredne godine i to preko Austrijske agencije za razvoj (NjUS Austrija), saopšteno je danas u Ministarstvu prosvjete i nauke.

Sporazum o projektu, čiji je zvaničan naziv «Slobodan pristup Internetu za studente Univerziteta Crne Gore» potpisali su ministar prosvjete i nauke prof. dr Slobodan Backović, predstavnik Ambasade Austrije mr. Florijan Raunig prorektor za međunarodnu saradnju na Univerzitetu prof. dr Sreten Škuletić.

- Vlada Austrije nastavlja da pomaže crnogorsko obrazovanje. NjUS Austrija je bila jedina međunarodna organizacija koja je i u vrijeme sankcija pomagala Univerzitet, podsjetio je ministar prosvjete, naglašavajući da je izuzetno dobra saradnja i u oblasti srednjeg stručnog obrazovanja.

- Potpisivanje Sporazuma predstavlja nastavak uspješne saradnje, koja, naročito u oblasti visokog obrazovanja, ima dugu tradiciju. Sva podrška koju dajemo odvija se u okviru Bolonjskog procesa, kazao je gospodin Raunig.

Prorektor Škuletić je saopštio da će internet centri biti otvoreni u svim gradovima u kojima crnogorski univerzitet ima svoje jedinice.

- Na Univerzitetu postoji kancelarija NjUS Austrija i internet centar kojeg ćemo preko ovog projekta da obnovimo. Novi centri biće otvoreni u Podgorici, Kotoru, Cetinju, Bijelom Polju i Nikšiću. U Podgorici i Nikšiću ćemo dobiti po 15 računara sa kompletnom pratećom opremom, dok će u ostalim biti po deset i studenti će 24 časa imati pristup internetu i to besplatno, kazao je Škuletić. On se zahvalio austrijskoj Vladi, Ambasadi u Podgorici i Agenciji za razvoj na podršci koju pružaju Univerzitetu Crne Gore na putu do jedinstvene evropske akademske zajednice.

v.š. <http://www.pobjeda.co.me/citanje.php?datum=2006-07-29&id=96481>

POBJEDA - Četvrtak, 09. novembar 2006. godine

Univerzitet Crne Gore ima dobru tehnološku osnovu da da organizuje «elektronsku nastavu» i učenje na daljinu

Profesori još uvijek radije putuju

Podgorica, 8. novembar - Sa predavanjima na daljinu prvi će početi Ekonomski fakultet u Podgorici, koji će za svoje studente u Bijelom Polju, u mjeri u kojoj ocijene da je to neophodno, organizovati ovaj vid nastave. Od promocije učenja na daljinu na Univerzitetu Crne Gore i demonstracije nove opreme koja omogućava «elektronsku nastavu» prošla je godina, ali se fakulteti, kao i profesori koji putuju, teško odlučuju da svoje predavanje organizuju pomoću kamere i mikrofona. Univerzitet je podsjetimo, prije godinu nabavio opremu vrijednu 50 hiljada eura, za koju je sam izdvojio 20 hiljada, dok je 30 hiljada bila donacija Kancelarije NjUS Austrija u Podgorici. Formiran je Centar informacionog sistema i završeno umrežavanje sa fakultetima u drugim gradovima.

Nastava pomoću kamere i mikrofona ipak je samo pitanje vremena, bez obzira što je otvoreno pitanje kako primijeniti elektronsko učenje u formalnom obrazovnom sistemu.

- Jedna od varijanti jeste učenje na daljinu kada, primjera radi, profesor drži predavanja studentima u Nikšiću iz kabineta u Podgorici. Na taj način smanjuju se troškovi putovanja profesora, a efekat koji se postiže u nastavi je maltene isti, kaže doc. dr Božo Krstajić direktor CIS-a i rukovodilac projekta «elektronske nastave».

Distance learning je, objašnjava Krstajić, u stvari obično učenje, osim što profesor nije u amfiteatru fizički prisutan, već svoj glas i sliku prenosi putem mikrofona i kamere. Studenti, dakle, slušaju predavanje, a mogu da postavljaju pitanja profesoru.

- Ovaj vid nastave je veoma prosto realizovati ako imate dobar elektronski medij, a Univerzitet Crne Gore, ima zaista odličnu računarsku mrežu. Svi naši gradovi, u kojima su fakulteti, povezani su sa Centrom informacionih tehnologija na Univerzitetu. Imamo optičku infrastrukturu, znači dovoljno kapaciteta da prenesemo i ton i sliku fakultetima u Herceg Novom, Nikšiću, Cetinju, Kotoru i Bijelom Polju, kaže Krstajić.

Druga vrsta «elektronske nastave», koju je takođe moguće organizovati na crnogorskom Univerzitetu, podrazumijeva obavezu profesora da kompletan materijal prilagodi elektronskom učenju. To znači da se, umjesto knjige ili skripte, studentima nude informacije na računaru, u nekom elektronskom obliku što iziskuje dodatni napor od profesora koji, u ovom slučaju, može, a ne mora, biti pored studenata. Na taj način može da se organizuje i ispit.

Bilo bi šteta ne iskoristiti mogućnosti

- Koliko mi je poznato niko ni u Crnoj Gori, niti u Srbiji, Bosni ... ne poseže za elektronskim učenjem, odnosno predavanjima. Zbog toga i radimo uputstva kako bi što više profesora počelo da koristi našu opremu i za nastavu. Uslove koje imamo su odlični i bilo bi šteta da se ne iskoriste mogućnosti. Nema predmeta u kojem se makar dio gradiva ne može saopštiti korišćenjem informatičke tehnologije, kaže doc. dr Božo Krstajić.

Krstajić je za sada jedini profesor koji je svoja predavanja iz predmeta operativni sistemi na trećoj godini Elektrotehničkog fakulteta prilagodio elektronskoj formi.

V.Šofranac <http://www.pobjeda.co.me/citanje.php?datum=2006-11-09&id=105031>

POBJEDA - Srijeda, 15. novembar 2006. godine

NA UNIVERZITETU CRNE GORE ODRŽANO EKSPERIMENTALNO PREDAVANJE NA DALJINU

Elektronska nastava za studente Ekonomskog fakulteta u Bijelom Polju

Podgorica, 14. novembra – Iz prostorija Centra informacionog sistema Univerziteta Crne Gore danas je održano prvo eksperimentalno predavanje na daljinu za studente Ekonomskog fakulteta u Bijelom Polju. Ekonomski fakultet je inače prva univerzitetska jedinica koja koristi ovakav vid nastave, a prvo predavanje iz prostorija ovog Fakulteta, uz prisustvo gostiju i medija, biće upriličeno u ponedjeljak, 20. novembra.

- Planiramo da od početka naredne godine, na ovaj način pokrijemo 50 odsto nastave, a vremenom i do 70 odsto. Studentima je ovaj vid nastave, to smo imali prilike da čujemo u današnjem «uključenju», vrlo interesantan. Planiramo, takođe, još jedan vid elektronske nastave, odnosno učenja na daljinu, tako što ćemo obezbijediti da se sva predavanja nađu

na veb sajtu i studenti će moći da ih čitaju i uče u bilo koje doba dana i sa bilo kojeg mjesta odakle im je dostupan Internet, kaže Miodrag Zarubica, menadžer za informacione tehnologije na Ekonomskom fakultetu.

Univerzitet je podsjetimo, prije godinu nabavio opremu vrijednu 50 hiljada eura, za koju je sam izdvojio 20 hiljada, dok je 30 hiljada bila donacija Kancelarije NjUS Austrija u Podgorici. Formiran je Centar informacionog sistema (CIS) i završeno umrežavanje sa fakultetima u drugim gradovima.

v.š. <http://www.pobjeda.co.me/citanje.php?datum=2006-11-15&id=105498>

POBJEDA - Utorak, 21. novembar 2006. godine

Ekonomski fakultet počeo sa predavanjima na daljinu

Elektronska nastava za studente u Bijelom Polju

Podgorica, 20. novembar – Ekonomski fakultet je danas zvanično počeo sa elektronskom nastavom odnosno predavanjima na daljinu za svoje studente koji se školuju u Bijelom Polju. Ovaj fakultet je i prva univerzitetska jedinica koja je iskoristila dobru računarsku mrežu koju posjeduje Univerzitet Crne Gore za organizovanje elektronske nastave.

Od početka drugog semestra, u februaru naredne godine, na ovaj način biće pokriveno 50 odsto nastave za studente u Bijelom Polju, a vremenom i do 70 odsto. Planiran je, takođe, još jedan vid elektronske nastave. Studentima će, naime, biti omogućeno da sva predavanja nađu na veb sajtu.

Univerzitet je podsjetimo, prije godinu nabavio opremu vrijednu 50 hiljada eura, za koju je sam izdvojio 20 hiljada, dok je 30 hiljada bila donacija Kancelarije NjUS Austrija u Podgorici. Formiran je Centar informacionog sistema (CIS) i završeno umrežavanje sa fakultetima u drugim gradovima.

v.š. <http://www.pobjeda.co.me/citanje.php?datum=2006-11-21&id=106055>

POBJEDA - Subota, 31. decembar 2005. godine

Stubovi društva UNIVERZITET – ZNAČAJNA KARIKA U LANCU EVROPSKIH INTEGRACIJA

Crna Gora prednjači u reformi visokog obrazovanja u regionu

Univerzitet Crne Gore će učiniti sve što je potrebno da spremno dočeka 2010., i postane dio jedinstvenog evropskog prostora visokog obrazovanja. Posljednje dvije godine obilježile su aktivnosti koje treba da dovedu do potpuno usklađene organizacione strukture, procesa nastave, dokumenata... Ti koraci koji su napravljeni, a kojih smo svjedoci kroz

reorganizaciju čitavog Univerziteta, prepoznati su i od okruženja. Na ministarskoj konferenciji u Bergenu Crna Gora, a samim tim i Univerzitet, dobila je priznanje da prednjači u procesu reforme visokog obrazovanja u okruženju, a ocjene koje su date bile su bolje nego za pojedine zemlje Evropske unije.

- To nam uliva nadu i optimizam da će Univerzitet Crne Gore do 2010. biti u potpunosti integrisan u jedinstveni prostor visokog obrazovanja. Vjerovatno će to biti prije nego što Crna Gora postane članica EU, ali će upravo iz tog razloga uloga Univerziteta biti od izuzetnog značaja. Imaćemo i priliku i obavezu da učinimo sve da pokažemo da je Crna Gora, kao društvo, sposobna i spremna da u svim svojim segmentima ravnopravno učestvuje i daje svoj doprinos evropskim tokovima, kaže naš gost, rektor Univerziteta Crne Gore prof. dr Ljubiša Stanković.

- Jedan od trendova u razvijenom svijetu jeste da se što veći broj mladih ljudi uključi u neki od vidova visokog obrazovanja. Mi smo u tom smislu napravili nekoliko koraka. Pored akademskih, definisane su primijenjene studije, broj i jednih i drugih programa je proširen, atraktivnost Univerziteta i lepeza programa je povećana, način studiranja je daleko pristupačniji. Na taj način smo uspjeli da povećamo interesovanje i za studije i za Univerzitet Crne Gore i mislim da smo na oba plana postigli poboljšanje u posljednje dvije godine, kaže rektor.

Ove godine, podsjeća prvi čovjek crnogorskog Univerziteta, upisano je 4380, a prošle oko 4100 studenata, čime je za više od pedeset odsto povećan broj mladih koji se upisuju u odnosu na prethodne godine.

-Ukupan broj studenta na prve dvije godine je oko sedam i po hiljada što je do skora u stvari bila brojka redovnih studenata na čitavom Univerzitetu. Ovakav trend i politika Univerziteta Crne Gore će naravno uticati da se poveća broj visokoobrazovanih ljudi u Crnoj Gori, koji je, sudeći po statistici, veoma nizak. Ove godine, recimo, na ovom Univerzitetu upisalo se pedeset odsto svršenih srednjoškolaca, a oko 80 odsto onih koji su završili četvorogodišnju srednju školu, koji se u stvari i javljaju kao kandidati za nastavak školovanja. Srednju školu u jednoj generaciji završi od oko devet hiljada učenika, od čega oko šest hiljada imaju četvrti stepen. Čini mi se da se ovim procentima Crna Gora primiče najrazvijenijim zemljama zapada, naglašava Stanković.

Univerzitet je ove godine napravio odlučujuće korake u dijelu koji se odnosi na poboljšanje standarda prije svega nastavnika, djelimično saradnika i drugog osoblja na Univerzitetu. Do kraja januara biće podijeljeno od 200 do 240 stanova. Prva faza je završena uručivanjem odluka o dodjeli stana kadrovima, od kojih većina nije imala riješeno stambeno pitanje.

- Izuzetno veliko je interesovanje za dobijanje stambenih kredita koji neće biti beznačajni (15 hiljada eura) tako da će i tim vidom biti obuhvaćeno još oko 120 zaposlenih, podsjeća rektor. Kada se sve to sabere, konačna brojka onih koji će ili dobiti stan ili popraviti svoju stambenu situaciju, ili dobiti kredit, biće između 350 i 400. Znači, radi se o izuzetno velikom poduhvatu, koji je prije svega omogućen ulaganjem svog zemljišta, maksimalnom racionalizacijom na Univerzitetu, zatim prodajom poslovnih prostora, učešćem zaposlenih koji dobiju stanove, kao i uz pomoć Vlade u obezbjeđivanju sredstava za komunalije. Pretpostavljam da će jedan dio novca ostati Univerzitetu, od čega će biti izgrađen hotel za smještaj gostujućih profesora.

Procenat učešća profesora sa strane u nastavi na Univerzitetu Crne Gore značajno je smanjen. Statistička analiza koja je nedavno završena, pokazala je da od ukupnog broja časova 6,6 odsto realizuju nastavnici sa drugih univerziteta, a 93,4 odsto nastave realizuju zaposleni na Univerzitetu ili iz okruženja Univerziteta Crne Gore, koji rade honorarno i djelimično su uključeni u nastavni proces. Univerzitet Crne Gore i projektuje da taj procenat bude oko 96 ili 97 odsto i vrlo smo blizu. Ispod toga procenta nema ni potrebe ići dalje jer je veoma bitno da Univerzitet održava dobru komunikaciju sa univerzitetima u okruženju, ističe prof. dr Ljubiša Stanković.

- Ako imamo u vidu da se za 4300 novih studenata nudi blizu 60 studijskih programa na početku i oko 110 studijskih programa na završetku osnovnih studija, onda se može govoriti o ogromnoj lepezi usmjerenja i velikom uspjehu u razvoju sopstvenog nastavnog kadra, kaže na kraju razgovora naš gost rektor Univerziteta Crne Gore prof. dr Ljubiša Stanković.

Priliv sa strane prvi put veći od odlaska

- Studenti koje smo upisali ove i prošle godine

nijesu samo sa prostora Crne Gore, ali to onda govori o drugoj važnoj činjenici. Da smo mi u zadnje dvije godine imali povećan priliv mladih iz okruženja i da smo postigli, kad se to statistički posmatra, pozitivan bilans u odnosu na okruženje. Manje svršenih srednjoškolaca je otišlo da studira izvan Crne Gore nego što je iz okruženja, prije svega sa juga Srbije i istočne Bosne, došlo da studira u Crnu Goru. Čini mi se da po prvi put imamo situaciju da se Crna Gora može tretirati kao država koja je atraktivna za studije i da se više dolazi nego što se odlazi, dakle da ostvarujemo pozitivnu razmjenu. To sigurno nije slučajno, kaže rektor crnogorskog Univerziteta.

I da nije bilo Bolonjske deklaracije morali smo krenuti u reformu

Univerzitet Crne Gore je morao sprovesti reformu i da nije bilo obaveze prema Bolonjskoj deklaraciji, podsjeća Stanković. Imali smo vrlo neefikasan sistem studiranja, neinteresantan za naše mlade. Ako se 2700 upisivalo, redovno studiralo oko dvije hiljade, ogroman broj mladih odlazio da traži drugačije fakultete i drugačije programe, onda je to najbolja potvrda neophodnosti da se uđe u korjenite promjene.

Osim toga, prosjek studiranja je šest godina, a na tehničkim fakultetima je bio i preko devet. Zadržavanje mladog čovjeka koji je došao da stekne diplomu inženjera na fakultetu do njegove 27 godine, bilo je vrlo neracionalno za Univerzitet, privredu i društvo. Godine od 23. do tridesete treba iskoristiti za stvaranje novih duhovnih i materijalnih dobara, a ne da se troše u savlađivanju gradiva na Univerzitetu. Dakle, reforma je bila obavezna i Crnogorski Univerzitet je vapio za novim rješenjima, bez obzira da li je bilo ili nije bolonjskog procesa, kazao je Stanković, odgovarajući na naše pitanje da prokomentariše činjenicu da se o Bolonjskoj deklaraciji i u Evropi još vode polemike, te da na Crnogorskom Univerzitetu takođe ima onih koji žale za starim sistemom.

- Kada je nešto novo, onda uvijek ima onih koji su skeptični, što je potpuno normalno i sastavni dio ljudske prirode. U svim zemljama Evrope postoje ljudi koji su protiv EU, pa i u obrazovanju ima onih koji su protiv jedinstvenog evropskog prostora visokog obrazovanja, i to neće nestati. Ali, većina je onih u Evropi koji su za Evropsku uniju, i ogroman je broj onih koji smatraju da je jedan od najznačajnijih segmenata Evropske unije i jedinstvene Evrope upravo jedinstveni prostor visokog obrazovanja. Prema tome, uz sve nedoumice i otpore

koje bi mogla imati ta ideja, mislim da su prednosti daleko ispred eventualnih nedostataka, ističe prof. dr Ljubiša Stanković.

Konkurencija je uvijek poželjna

- Vjerujem da će kao i u okruženju rasti interesovanje za otvaranjem privatnih visokoškolskih institucija i vjerujem da će sva ta konkurencija biti u smislu stvaranja boljih uslova, boljeg kvaliteta studiranja, više znanja koja će neko steći i da se neće desiti da ta konkurencija bude u smislu jednostavnijeg izdavanja diploma, naglašava Stanković. Ali ja sam siguran da se radi o onom prvom, i vjerujem da se sve što se dešava, usmjereno u tom pravcu. Pojavljivanje konkurencije pomoglo je, u jednom dijelu, da i sam Univerzitet počne drugačije da razmišlja i odnosi se prema okruženju, prema studentima, znanju koje se stiče, i mislim da se radi o veoma pozitivnim dešavanjima na sceni visokog obrazovanja u Crnoj Gori, ocjena je prvog čovjeka Univerziteta Crne Gore.

Nastava u osam gradova

Među aktivnostima po kojima će godina koja je na izmaku ostati upamćena u tridesetjednogodišnjoj tradiciji crnogorskog Univerziteta je svakako činjenica da je proširena mreža studija, što je, podsjeća rektor, bio i jedan od ključnih elemenata u njegovom programu kao kandidata za rektora, prije prvog izbora. Dakle, u vrijeme kada nije bilo ni novog Zakona ni aktuelnih zbivanja na sceni visokog obrazovanja.

- Širenje mreže visokoškolskih institucija ka sjeveru i jugu Crne Gore jeste jedna od bitnih stavki u programu kojim sam se prvi put kandidovao za rektora. Uspjeli smo, uz veliku pomoć lokalnog rukovodstva u Bijelom Polju, Beranama i Budvi, da stvorimo uslove da ta tri grada dobiju fakultete. Nakon njihovog otvaranja, Univerzitet Crne Gore, uz Podgoricu, Kotor, Nikšić, Cetinje i Herceg Novi, sada realizuje programe u osam gradova.

Paralelno sa ovim pokrenuta je i inicijativa o elektronskom učenju ili učenju na daljinu. Postoji projekat kojeg je podržao NjUS Austarija, tako da se jedan dio nastave, u ovom trenutku između Podgorice i Nikšića, (kasnije će biti pokrivena čitava Crna Gora), odvija direktno preko Interneta, uz međusobnu komunikaciju profesora i studenata. To će obezbijediti još redovniju nastavu, značajno smanjiti troškove i omogućiti povezivanje i sa fakultetima u okruženju, kaže rektor.

<http://www.pobjeda.co.me/citanje.php?datum=2005-12-31&id=78956>

POBJEDA - Četvrtak, 21. april 2005. godine

KANDIDAT ZA REKTORA UNIVERZITETA CRNE GORE, PROF. DR LJUBIŠA STANKOVIĆ PREDSTAVIO PROGRAM RAZVOJA DO 2008. GODINE

Međunarodna saradnja u vrhu prioriteta

Naredne tri godine biće i period preispitivanja i eventualne korekcije svih dokumenata koji su donijeti, a biće izmijenjene norme koje nijesu izdržale početni sud vremena. Predavanje putem interneta. Izjašnjavanje o predlogu za rektora tokom narednog mjeseca

Podgorica, 20. aprila - Period od naredne tri godine biće posvećen punoj implementaciji reformi zacrtanih usvojenim dokumentima. Do kraja 2006/2007. školske godine završićemo prvi ciklus osnovnog akademskog i primijenjenog obrazovanja po novom sistemu. Tada ćemo dobiti prve diplome stečene po novom načinu usklađivanja i novom strukturom programa. Naredne tri godine biće i period preispitivanja i korekcije svih dokumenata koja su donijeta, a biće izmijenjene norme koje nijesu izdržale početni sud vremena, kazao je danas jedini kandidat za rektora crnogorskog Univerziteta prof. dr Ljubiša Stanković u predstavljanju svog programa razvoja ove institucije na javnoj sjednici Senata. Stanković se, inače, nalazi na funkciji rektora od pretprošle godine. Dakle, ovo mu je prvi mandat i ima pravo na reizbor.

Jedan od bitnih pravaca aktivnosti u narednom periodu, kazao je Stanković, biće i implementacija predavanja putem interneta, što će omogućiti da profesori drže časove sa svog radnog mjesta i bez nepotrebnih „troškova putovanja“. Aktivnosti na ovom planu vode se već nekoliko mjeseci, a u toku je projekat koji se na ovu temu radi uz podršku NjUS-a.

- Nastavićemo aktivnosti na širenju lepeze obrazovnih profila, a jedan od takvih programa će od naredne školske godine početi u Bijelom Polju, čime će i sjever Crne Gore dobiti studije, kazao je Stanković, najavljujući intenzivan rad na podizanju standarda zaposlenih. On je podsjetio da je u toku izgradnja stambeno-poslovnog objekta sa 162 stana i najavio mogućnost izgradnje dvadesetak stanova za nastavnike u Nikšiću, zatim nove zgrade za odsjek arhitekture, te zgrade Rektorata.

Međunarodna saradnja, po riječima Stankovića, ostaje i dalje u vrhu prioriteta crnogorskog Univerziteta. U svom izlaganju rektor se osvrnuo i na prethodne dvije godine, dakle vrijeme u kojem je on takođe bio na čelu Univerziteta, a koje karakterišu novi propisi u oblasti visokog obrazovanja, prelazak na nov režim studija u skladu sa Bolonjskom deklaracijom i povećanje broja studenata. Prošle školske godine, podsjetimo, upisano je 4000 svršenih srednjoškolaca, a minulih godina taj se broj kretao oko 2.700. Stanković je takođe saopštio da nov režim studija već daje pozitivne rezultate, i potvrdio to podatkom da je prolaznost na Univerzitetu preko 60 posto, te da je to po starom sistemu bilo teško i zamisliti.

Predsjednik Izborne komisije Univerziteta, prof. dr Drago Radulović saopštio je prisutnima kako je do sada tekla izborna procedura, uz podsjećanje da će konačan izbor rektora, odnosno izjašnjavanje o jedinom kandidatu prof. dr Ljubiši Stankoviću biti organizovano na sjednici Senata tokom maja, kada će se članovi ovog tijela tajnim glasanjem izjašnjavati o predlogu. Radulović je takođe kazao da su Stankovića predložile sve univerzitetske jedinice, a da je drugi kandidat prof. dr Zoran Ćulafić, kojeg je uz Stankovića predložio Mašinski fakultet, odustao od kandidature.

Oprezno sa privatnim fakultetima

- Vjerujem da će Crna Gora imati snage da podrži i podstakne razvoj privatnih visokoškolskih institucija sa istinskim namjerama da kvalitetom pridobiju studente i, naravno, ostvare profit, ali da s druge strane spriječi osnivanje i rad onih koji bi da na samom izdavanju diploma željeli da naprave profit, bez kvalitetne i redovne nastave i sa vrlo skromnim znanjem koje studenti dobiju u takvim ustanovama. Takav proces je u susjedstvu izazvao pravi haos u oblasti visokog obrazovanja i poplavu visokoškolskih diploma koje se stiču neredovnim radom tokom vikenda u raznim bioskopskim i sportskim halama, kazao je prof. dr Ljubiša Stanković.

Moramo se državi nametnuti kvalitetom

-Naš razvoj ne treba da bude uslovljen time koliko će nam sredstava dati država. Naše je da stvorimo kvalitetan proizvod i ponudimo ga državi, kazao je Stanković odgovarajući na pitanja prof. dr Sava Lauševića kako će se obezbijediti razvoj Univerziteta sa niskim standardom i platama zaposlenih.

Stanković je takođe kazao da na samom univerzitetu ima fakulteta koji na tržištu obezbjeđuju dodatan prihod. Rektor je saopštio da je Univerzitet Crne Gore u specifičnoj situaciji samim tim što je jedina visokoškolska institucija i da mora imati odgovornost i prema toj činjenici.

V. Šofranac <http://www.pobjeda.co.me/citanje.php?datum=2005-04-21&id=59976>

POBJEDA - Četvrtak, 16. jun 2005. godine

U BUDVI POČEO MEĐUNARODNI SEMINAR POSVEĆEN REFORMI UNIVERZITETA U SRBIJI I CRNOJ GORI

Znanje ujedinjuje Evropu

„Od visokoškolskih sistema se zahtijeva da široko otvore vrata kako završenim srednjoškolcima, tako i onima koji su već zaposleni, ocijenio ministar prosvjete prof. dr Slobodan Backović

Budva, 15. juna - „Ujedinjena Evropa riješila je da gradi Evropu znanja, da stvara efikasniji obrazovni sistem i zajedničke fondove za finansiranje nauke i istraživanja u funkciji cjelokupnog razvoja kontinenta. To su osnovni preduslovi da najbolji ostanu tu, kako bi Evropa bila konkurentna na međunarodnom tržištu znanja“, kazao je danas crnogorski ministar prosvjete i nauke, prof. dr Slobodan Backović, otvarajući trodnevni međunarodni seminar posvećen reformi visokog obrazovanja i novom načinu rada i vrednovanja izraženom kroz takozvani ECTS sistem, ili sistem bodova.

Backović je podsjetio da svi međunarodni dokumenti posebno naglašavaju pravo građana na dostupnost obrazovanju, te da se od visokoškolskih sistema zahtijeva da „široko otvore vrata, kako srednjoškolcima, tako i onima koji su već zaposleni, a potrebno im je dodatno usavršavanje da bi zadržali postojeće ili našli novo radno mjesto“.

- Mi smo svjesni da je, pored naše interne prepoznatljivosti, neophodna u prepoznatljivost na širem prostoru do koje se može doći razvojem zajedničkih studijskih programa ili povezivanjem sa agencijama za akreditaciju ili drugim akreditacionim tijelima, kazao je Backović, naglašavajući da je u Crnoj Gori formiran Nacionalni komitet za praćenje implementacije zadataka Bolonjskog procesa do 2010. godine, što je obaveza svake zemlje potpisnice ovog dokumenta kojeg je Crna Gora potpisala na Ministarskoj konferenciji u Berlinu 2003. godine.

O značaju ujednačavanja evropskog prostora visokog obrazovanja govorio je predstavnik austrijske ambasade Hans Jerg Hamer, dok je o projektu koji je danas okupio predstavnike univerziteta u Srbiji i Crnoj Gori, kao i partnere iz Austrije, govorio Goran

Ostojić, regionalni menadžer NjUS Austria. Preko ove organizacije Ministarstvo inostranih poslova Austrije, odnosno austrijska Agencija za razvoj pomažu reformu univerziteta u Srbiji i Crnoj Gori.

- Projekat o kojem je danas riječ je naš najznačajniji program i po obimu i po finansijama. Predviđen je budžet od 1.200.000 eura iz kojeg se finansira rad na inovaciji nastavnih programa za 64 predmeta na univerzitetima u Srbiji i Crnoj Gori. Ti predmeti su modifikovani u skladu sa Bolonjskom deklaracijom, a uvedene su i neke nove discipline koje do sada nijesu postojale u nastavnom planu. Profesori čiji su predmeti obuhvaćeni, osim honorara, imali su pomoć u nabavci literature, plaćeni studijski boravak na partnerskim institucijama u zemljama EU, a finansirali smo i opremu koja omogućava primjenu tih programa, kazao je Ostojić.

Kancelarija organizacije NjUS Austria podsjetimo, postoji u Podgorici od 1998. i u Beogradu od 2001. godine.

O iskustvima beogradskog Univerziteta, govorio je prorektor prof. dr Ljubiša Topisirović podsjećajući da je riječ o najvećem univerzitetu u regionu, koji ima više od 70.000 studenata i veliki broj programa, kao i kredibilitet dokazan u svijetu, zbog čega „treba i u primjeni Bolonjske deklaracije voditi računa da se sačuvaju tradicionalne vrijednosti“. On je, takođe, upozorio da treba oprezno uvoditi stepene (trogodišnje akademske i primijenjene studije) jer je pitanje koliko je tržište spremno da ih prepozna. Za rektora novosadskog Univerziteta, prof. dr Radmilu Marinković-Nedučin nema dileme kada je u pitanju primjena Bolonjske deklaracije, jer je ovaj dokument „širok okvir u kojem ima mjesta da se sačuvaju tradicionalne vrijednosti i izgrade nove“. Ona je podsjetila da je efikasnost studiranja bila slaba, da je veliki broj studenata napuštao studije, da su programi bili kruti, dužina studiranja velika, da se ocjenjivalo samo jedanput godišnje, što su sve bile porišne tačke na osnovu kojih je napravljen strateški plan reforme.

U drugom dijelu seminara govorili su prof. dr Đorđije Jovanović, predstavnici Univerziteta u Srbiji, kao i eksperti iz Austrije koji su pomagali na izradi reformisanih programa za pojedine predmete kojeg je organizovala NjUS Austria.

Novac za 12 crnogorskih projekata

Od 64 predmeta za koja su odobrena sredstva, 12 je predmeta koji se izvode na Univerzitetu Crne Gore. To su, uglavnom, nastavne discipline sa tehničkih fakulteta, i to u prvom redu Elektrotehničkog, pa onda Mašinskog i Prirodnomatematičkog.

- Imamo i jedan projekat sa Filozofskog fakulteta u Nikšiću, alil po zainteresovanosti prednjače upravo tehnički fakulteti. Mi nemamo eksplicitnu podjelu budžeta, već se insistira na kvalitetu, i to opredjeljuje broj projekata za u univerzitete u Srbiji i crnogorski Univerzitet. Dakle, ne radi se po ključu, istakao je Goran Ostojić.

Odlične ocjene

- Univerzitet Crne Gore je krenuo u reforme i ispunjenje ciljeva postavljenih Bolonjskom deklaracijom i pred nama je naporan put da prva generacija koja će završiti svoje kompletno školovanje po novom sistemu - pokaže opravdanost i potvrdi očekivanja, kazao je dekan Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici, prof. dr Zdravko Uskoković.

Prva kontrolna tačka za Univerzitet Crne Gore bila je konferencija ministara obrazovanja u Bergenu, gdje je na evropskom nivou kontrolisan napredak u implementaciji reformi. Ocjene koje su tamo date od međunarodnih nezavisnih eksperata pokazale su da je Univerzitet Crne Gore u reformi ispred svih zemalja u okruženju (Hrvatske, BiH, Srbije, Albanije, Rumunije...) pa da smo čak bolje ocijenjeni i od pojedinih zemalja Evropske unije, naglasio je Uskoković, koji je, inače, predstavio čitav tok uvođenja novih rješenja po kojima već rade studenti prve godine crnogorskog Univerziteta.

V. Šovranac <http://www.pobjeda.co.me/citanje.php?datum=2005-06-16&id=64074>

Уче у Будви

Бацковић: Студенти уче по програмима старим 40 година

Регионални директор некадашње организације ВУС Аустрија Горан Остојић казао је да је Аустрија опредељила 1,2 милиона еура за реформу студијских програма на универзитетима у Србији и Црној Гори. Остојић је на јучерашњој међународној конференцији „Развој наставних планова у области високог образовања и примјена Барског система трансфера кредита“, која је јуче почела у Будви, појаснио да је у оквиру једног од пројеката подршке реформи ова аустријска организација финансијала модификацију 64 предмета на универзитетима у државној заједници, од чега 12 у Црној Гори.

– Ти предмети су модификовани у складу са Болоњском декларацијом или су уведени

дан Бацковић оцијенио је да је у овом тренутку највећи изазов за Универзитет Црне Горе како да направи нове и осавремени постојеће образовне програме.

– Нови систем је осмишљен, усвојена су законска и подзаконска акта, примјењује се европски систем трансфера кредита, односно бодова. Кључно је то да ми у суштини сада морамо измијенити образовне програме и видјети како да их осавременимо и редуцирамо како бисмо дали довољно знања и вјештина нашим студентима. Рада се о програмима који су стари и по 40 година. Сада је највећи изазов како направити нове програме, која ће за мање времена дати више знања и вјештина студентима – истакао је Бацковић.

Ректор Универзитета у Новом Саду др Радмила Маричковић-Недучић објаснила је да је ова високошколска установа још 2001. године почела са примјеном реформе, због чега недостатак законског оквира данас представља озбиљну препјечу за даље активности на том плану.

Професор Универзитета у Београду др Љубиша Томишировић рекао је да ова високошколска установа, која је једна од најстаријих у овом дијелу Европе, мора водити рачуна да смањење дужине студирања не буде на уштрб знања које студенти добијају.

– У примјени Болоњске декларације били смо прилично активни од 2002. године, али нам недостаје закон којим бисмо, да кажемо, легализовали све активности у реформи. Очекивала смо да ће 10. јуна бити усвојен у Скупштини Србије – додао је Томишировић.

Око 40 учесника семинара, представника универзитета, ресорних министарстава из земље и окружења и стручњака Европске Уније разговараће наредна два дана о искуствима у примјени Болоњске декларације и новим програмима студира.

Бољи смо и од појединих земаља ЕУ

Декан Електротехничког факултета у Подгорици проф. др Здравко Ускоковић прочитао је говор ректора Универзитета Црне Горе проф. др Љубиша Станковића, који је оцијенио да је пред Универзитетом Црне Горе напоран пут до прве генерације, која ће своје комплетно школовање завршити по новом систему, покаже оправданост и потврди очекивања.

нови. Поред лектора за професоре на тим предметима, ми смо покренули трошкове набавке литературе, студијског боравка до двије седмице на партнерској институцији у Европској Унији и предвидјели смо могућност финансирања опреме за сваки од тих пројеката која је неопходна за извођење модернизованих предмета у износу од 15.000 еура – рекао је Остојић.

Црногорски министар просвете и науке др Зоран

Novim znanjem brže do posla

Budva - Reforme visokog obrazovanja u Crnoj Gori su veoma dobro ocijenjene, a na konferenciji u Bergenu, gdje je na evropskom nivou kontrolisan napredak u primjeni reformi, konstatovano je da je Crna Gora u Bolonjskom procesu ispred svih ostalih zemalja u okruženju, ocijenio je juče dekan podgoričkog ETF prof. dr **Zdravko Uskoković**.

šokoobrazovnog prostora do 2010.

- Dosadašnja izrazita neefikasnost studiranja je bila jedna od najslabijih tačaka obrazovnog sistema u Crnoj Gori. Prosječno trajanje studija je bilo daleko iznad propisanog. Studije su trajale šest do osam godina, a na pojedinih fakultetima i više od devet godina. Reformu procesa nastave smo započeli prošle godine kroz eksperimen-

Sada je ključni trenutak da se programi, koji postoje od 20 do 40 godina, promijene i prilagode novoj strukturi studija

Govoreći na seminaru o razvoju nastavni planova u oblasti visokog obrazovanja i primjeni evropskog sistema transfera kredita, koji je u organizaciji austrijske NVO „WUS Austria“ počeo u hotelu „Avala“, Uskoković je kazao da je Univerzitet Crne Gore krenuo u reforme i ispunjenje ciljeva postavljenih Bolonjskom deklaracijom - stvaranje jedinstvenog evropskog vi-

mentalnu primjenu evropskog sistema za transfer kredira ECTS -a. Već prve godine, kada smo uveli novi sistem obrazovanja, zapažen je veliki i neočekivani porast broja upisanih studenata na Univerzitet. Proteklih godine na Univerzitet se upisivalo prosječno 2700 studenata, dok je ove školske godine upisano 4.000 brućoša - kazao je Uskoković

Podsjećajući da je osmišljen novi sistem Univerziteta, donijet Zakon o visokom obrazovanju, usvojen Statut i podzakonska akta, kao i sistem transfera kredita, ministar prosvjete **Slobodan Backović** je kazao da je sada ključni trenutak da se studijski programi, koji postoje od 20 do 40 godina, promijene i prilagode novoj strukturi studija.

- Potrebno je da osavremenimo te studijske programe, tako da student sa Univerziteta stvarno izade sa vještina i znanjem koja će mu sutra omogućiti da se uključi u tržište rada, ili da nađe posao. Bez obzira na to koliko Evropa bila bogata, nije toliko bogata da plaća univerzitete na kojima se stiče znanje sa kojih sutra ti ljudi ne mogu da rade - kazao je Backović

Regionalni menadžer „WUS Austria“ za SCG **Goran Ostojić** kazao je da je ta NVO u okviru projekta „Kurs development plus“ finansirali 64 predmeta na univerzitetima u SCG.